

Juha Christensen vieraili kolmesti Länsi-Papuan sademetsässä neuvottelemassa panttivangin vaputtamisesta. Kuva ratkaisevaksi osoittautuneelta vierailulta runsas viikko sitten.

Suomalainen auttoi panttivangin

Uusiseelantilainen lentäjä vapautettiin lauantaina 19 kuukauden vankeuden jälkeen. Salaisena välittäjänä syvällä Länsi-Papuan sademetsässä toimi suomalainen Juha Christensen.

Sami Sillanpää HS

PATIKOINTI vaikeakulkuisen sademetsän läpi kesti kolme vuorokautta. Noin 80 kilometrin taival kulki Länsi-Papuan syrjäseuduille Indonesiassa, ylös kolme kilometriä korkeita vuoria ja alas vehreisiin laaksoihin. Suomalainen Juha Christensen saapui perille huhtikuussa viime keväänä.

Perillä vastassa oli joukko kiivääreitä ja jousipyyssyjen aseistautuneita sissejä.

Länsi-Papuan kapinallislleike piti panttivankinaan uusiseelantilaista lentäjää Phillip Mehrtensiä.

Christensen oli matkustanut Helsingistä viidakkoon maailman toiselle puolelle tavoitteenaan neuvotella panttivanki vapaaksi. Asiasta tiesi vain pieni joukko ihmisiä.

TILANNE oli arkaluontoinen ja vaarallinen. Christensen oli yksin, ulkomaalaisena, syvällä sademetsässä, jossa kapinalliset ja

Indonesian armeija ovat yli 60 vuotta käyneet taisteluita. Panttivankitilanne oli kansainvälinen kriisi, jota seurattiin uutisissa erityisesti Indonesiassa ja lentäjän kotimaassa Uudessa-Seelannissa.

Christensen keskusteli viidakkokylässä sissien kanssa indonesian kielellä (bahasa indonesia). Hän yöpyi olkipedillä savimajassa parinkymmenen sissin kanssa.

Ensitaapaaminen oli tunnustelua. Christensen palasi sissien luokse uudestaan heinäkuussa ja kolmannen kerran runsas viikko sitten syyskuussa.

Eilen lauantaina maailman mediaan levisi uutinen: panttivanki Phillip Mehrten on vapautettu 19 kuukauden vankeuden jälkeen.

Suomalaisen rauhanvälittäjän rooli vangin vaputtamisessa on pysynyt tähän asti piilossa. Asiasta kerrotaan julkisesti ensi kertaa tässä artikkelissa.

”Tämä on ollut salainen operaatio, jota on varjeltu tarkkaan”, Christensen kertoo HS:lle

puhelimitse Indonesian pääkaupungista Jakartasta.

JUHA CHRISTENSEN on 65-vuotias entinen liikemies ja nykyinen rauhanvälittäjä, jolla on vuosikymmenten kokemus Indonesiassa työskentelystä.

Christensen muistetaan roolistaan Aceh'n rauhansopimuksessa. Hän toimi välittäjänä Indonesian hallituksen ja Aceh'n maanunnan kapinallisten välillä ja houkutteli mukaan presidentti Martti Ahtisaaren, jonka johtamana neuvoteltiin rauhansopimus vuonna 2005.

Sen jälkeen Christensen jäi asumaan Aceh'iin ja myöhemmin Singaporeen ja toimi rauhansopimuksen valvojana perustamansa Pacta-rauhanvälitystoimiston kautta.

Viime vuoden helmikuussa Christensen oli kotonaan Helsingissä, kun hän luki uutisen siitä, että uusiseelantilainen lentäjä oli otettu panttivangiksi Länsi-Papualla. Christensen näki mahdollisuuden yrittää auttaa. Hän lähti Indonesiaan ja tarjoutui omasta aloitteestaan välittäjäksi.

”Olen rauhanvälityksen ammattilainen. Minulla on pitkälti ajalta hyvät yhteydet korkeisiin tahoisiin Indonesiassa. Arvioin, että olen ihminen, jonka molemmat osapuolet voisivat hyväksyä”, Christensen perustelee puhelimessa.

OPERAATIO täytyi pitää salassa, koska hallituksen ja kapinallisten

välillä ei ollut minkäänlaista luottamusta. Lisäksi ulkomaalaisen osallistuminen Indonesialle poliittisesti vaikeaan selkkaukseen oli arkaluontoista.

Christensenin ensitapaaminen kapinallisten kanssa järjestettiin Indonesian ulkopuolella, Papua-Uudessa Guineassa jo yli vuosi sitten. Kapinalliset hyväksyivät Christensenin välittäjäksi. Sen jälkeen hän sai myös Indonesian hallitukselta mandaatin.

Seudulla kulkevat helikopterit ja pienlentokoneet.

”Ilman sitä olisi tietenkin ollut mahdollon toimia.”

Christensen ei ollut ainoa, joka pyrki ratkaisemaan panttivankiriisin. Indonesian hallituksella oli omia kanaviaan. Mukana oli myös Uuden-Seelannin viranomaisia, Indonesian uskonnollisia järjestöjä ja paikallisjohtajia Länsi-Papualla.

”Tällaisessa tilanteessa on aina monia rinnakkaisia kanavia. Olemme tehneet tiivistä yhteistyötä”, Christensen sanoo.

SADEMETSÄN kapinallisille Suomesta saapunut indonesiasta puhuva mies oli outo ilmestys.

Christensen yritti vakuuttaa sissit luotettavuudestaan muun muassa esittelemällä kännykkäänsä kuvia, joissa hän poseeraa Suomen tai EU:n poliitikkojen kanssa.

Kapinallislleike Länsi-Papuan vapautusarmeija on tavoitellut itsenäisyyttä yli 60 vuotta. Christensenille selvisi nopeasti, että liike on hajanainen ja koostuu monista ryhmistä. Panttivankia piti hallussaan faktio, jota johti sissipäällikkö Egianus Kogoya.

Kapinalliset piilottelivat Länsi-Papuan ylängöllä syrjäseudulla, jossa on vähän teitä. Seudulla kulkevat helikopterit ja pienlentokoneet, jotka laskeutuvat pienille metsäkiitoteille. Yhdellä niistä Mehrten ostettiin panttivangiksi. Hän toimi pienien tilauslentoyhtiön lentäjänä.

Christensen kertoo, että hän ei viidakkokäynnellään itse tavannut Mehrtenä, mutta sai kuvia ja muita todisteita siitä, että vanki on elossa ja voi hyvin.

Tiedot hän välitti edelleen Indonesian hallitukselle. Myös Uuden-Seelannin-suurlähetystö oli tietoinen Christensenin toimista.

Kapinalliset halusivat panttivangin avulla saada kansainvälistä huomiota Länsi-Papuan poliittiselle tilanteelle, itsenäisyysvaatimuksilleen ja ihmisoikeusloukkauksille. He vaativat YK:n välintuloa tilanteeseen, mikä oli epärealistista.

”Minun tapani oli, että kuuntelen heitä. En painostanut, enkä

JUHA CHRISTENSENIN ALBUMI

ENDY LANGOBELN / AFP

19 kuukautta vankeudessa viettänyt Phillip Mehrtens puhui lehdistötilaisuudessa Timikassa lauantaina.

vapauttamisessa

laittanut heitä hankalaa rakoon. Uskon, että sen vuoksi minut hyväksyttiin”, Christensen sanoo.

Kapinallisliike antoi julkilausuman, että se ei halua panttivangista lunnaita.

”Se oli myös minulle ehto, että mihinkään lunnaisiin ei suostuta”, Christensen sanoo.

Kolmella käynnillään kapinallisten pillopaikassa Christensenillä oli tukenaan vain paikallinen opas. Hän kertoo huolestuneensa omasta turvallisuudestaan muun muassa yöllä savimassassa, kun kuuli sissien käyvän kiivasta keskustelua paikallisella kielellä, jota hän ei ymmärtänyt.

”Ei voi kieltää, etteikö välillä olisi jännittänyt. On tämä ollut seikkailu ja enemmänkin.”

CHRISTENSEN työskenteli panttivangin vapauttamiseksi yli vuoden ajan. Viikkojen matkoja Indonesiassa, välillä kotiin Helsinkiin ja taas reissuun. Suomen valtiolla ei ole ollut roolia tapahtumissa, eikä Christensen ole edes kertonut ulkoministeriölle toimistaan.

Kulut on Christensenin mukaan maksanut hänen Pacta-kansalaisjärjestönsä. Se on rekisteröity yhdistykseenä Suomessa ja Singaporessa.

Suomalaisen rauhanvälittäjän merkitys kriisissä korostui, kun sissiliike ilmoitti, että se suostuu luovuttamaan panttivangin vain ulkomaalaiselle, ei siis Indonesian hallituksen edustajalle.

Viimeiselle retkelleen sissien luokse Christensen lähti runsas viikko sitten perjantaina. Tällä kertaa matka tehtiin ensin lentäen, sitten maastoautolla tietä, joka päätyi harjanteelle 3 300 metrin korkeuteen ja sieltä viisi tuntia kävellen sademetsän peittämään laaksoon.

Tapaamisessa Christensen esitteli kapinallisille heidän vaatimansa todisteet. Kyse oli Indonesian hallituksen lähettämästä kirjeestä, valokuvista ja videoviestistä, jotka todistivat, että Christensenillä on hallituksen mandaatti toimia panttivangin vapauttamiseksi.

”Viime tapaaminen oli ratkaiseva. Sen jälkeen tahtotila oli selvä.”

Christensen sanoo palanneensa tapaamisesta tiistaina Jakartaan tietään, että panttivanki tullaan vapauttamaan.

Hän arvioi kapinalliseen lopulta arvioineen, että aika oli kypsä. Panttivangista huolehtiminen sademetsässä ei ole helppoa. Tilanne jatkui puoliosta vuotta. Sissit saivat tilanteesta jo paljon kansainvälistä huomiota asialleen, eikä muuta ollut luvassa.

”He tekivät johtopäätöksen, että vangin pitämisessä ei enää ole lisäarvoa heille.”

Lopulta tilanne eteni nopeasti, ja sissit suostuivat luovuttamaan vangin indonesialaiselle paikallispoliitikolle. Christensen ei ollut itse paikalla, kun Mehrtens lauantaina saapui sotilas-

helikopterilla turvaan Timikan kaupunkiin.

Mehrtensin on määrä palata kotiin Uuteen-Seelantiin terveystarkastuksen ja viranomais-tapaamisten jälkeen.

Uuden-Seelannin pääministeri Christopher Luzon kiitti viestipalvelu X:ssä yleisesti kaikkia Mehrtensin vapautukseen osallistuneita.

Mehrtens itse antoi lausunnon tilaisuudessa Indonesian poliisien kanssa:

”Olen iloinen, että pian voin palata kotiin ja tavata perheeni”, hän sanoi.

INDONESIAN hallitus aikoi pitää vangin vapauttamisesta kansainvälisen tiedotustilaisuuteen lauantaina tai sunnuntaina. Christensen sanoo puhelimesta, ettei hän tiedä, pyydetäänkö häntä mukaan tilaisuuteen tai järjestykö hänelle mahdollisuus tavata Mehrtensia.

Christensen sanoo iloitsevan siitä, että vanki on nyt vapaa. ”Hän oli vankeudessa 593 päivää. Se on erittäin pitkä aika niissä oloissa.”

Panttivankikriisin jälkihoito jatkuu lähiviikkoina. On myös mahdollista, että syntynyt keskusteluyhteys Indonesian hallituksen ja Länsi-Papuan kapinallisten välillä johtaa keskusteluihin pitkän kriisin ratkaisemiseksi.

Christensen aikoo käväistä Suomessa ja palata sitten Indonesian jatkamaan työtä.

Ukraina iski Venäjän ammusvarastoihin

Ukraina on lisännyt iskujaan syvälle Venäjän selustaan. Iskuista aiheutuneiden vahinkojen laajuutta ei vielä tiedetä.

John Helin HS

UKRAINA kertoo iskeneensä jälleen kahteen ammusvarastoon Venäjällä. Iskujen kohteina olevat ammusvarastot sijaitsevat Ukrainan asevoimien mukaan Tihoretskissä Krasnodarin alueella sekä Oktjabrskissä Tverin alueella.

Lisäksi Ukrainan pääesikunta kertoo iskeneensä myös tukkasemaan Krasnodarin alueella sijaitsevan ammusvaraston lähistöllä.

Venäjän viranomaiset kertovat räjähdysten johtuvan lennokka-iskuista.

LAUANTAINA aamuyöllä tehdyistä iskuista leviää videoita sosiaalisessa mediassa. Videoilla näkyy, kuinka jättimäiset tulipallot valaisevat yötaivaan. HS on pystynyt varmentamaan ainakin yhden videoista olevan kuvattu Tihoretskin ammusvarikon lähellä Krasnodarissa.

Räjähdysten aiheuttamat tulipalot näkyvät myös Nasan FIRMS-satelliittipalvelussa, joka seuraa maastopaloja ympäri maailmaa. Sekä Krasnodarissa että Tverissä sijaitsevien ammusvarastojen alueella näyttää Nasan palvelussa olevan laajoja tulipaloja.

Tulipaloja näkyy myös Tihoretskin ammusvarikon lähistöllä olevalla lentokentällä ja pelloilla.

Ukrainan sotaa seuraava satelliitti-asiantuntija Brady Africk jakoi lauantaina viestipalvelu X:ssä matalan resoluution satelliittikuvaa Tikhoretskin alueelta. Myös Africkin jakamissa kuvissa näkyy tulipaloja sekä ammusvaraston että läheisen lentokentän alueella.

Toistaiseksi ei vielä tiedetä, kuinka suuria vahinkoja ammusvarikot ja niiden ympäristö ovat kärsineet. Tuhoutuneiden ammusten lisäksi kuvissa saattaa olla räjähdysten aiheuttamia maastopaloja.

Sosiaalisen median videoilla näkyvistä räjähdyksistä päätellen vahingot ovat kuitenkin suuria.

UKRAINALAISET ja venäläiset sotaseraajat kommentoivat iskuja lauantaina sosiaalisessa mediassa.

”Jälleen yksi ydiniskun kestävä venäläinen asevarikko on reivity maahan ’romun’ takia”, ukrainalainen toimittaja Juri Butusov kirjoitti Telegram-kanavallaan.

Venäläinen sotaa seuraava Rybar-ryhmä kommentoi myös asiaa lauantaina Telegramissa.

”Ukrainan viimeisimmät iskut näyttävät selvästi sen, että iskukampanjan kohteeksi ovat polttoaine- ja energiateollisuuden rinnalle nousseet myös ammusvarastot.”

LAUANTAIN iskut ovat jatkoa keskiviikkona Toropetsin ammusvarikolle tehdyille iskulle. Oktjabrskis ammusvarikko on vain 15 kilometrin päässä Toropetsin ammusvarikosta.

Paikalliset viranomaiset väittävät Venäjän ilmatorjunnan käyttäneen ilmatorjuntaa ja elektronista sodankäyntiä lennokkaihyökkäysten torjumiseksi Tihoretskissa. Ilmoituksen mukaan alasmuuttujen lennokkien romu olisi aiheuttanut tulipalon, joka olisi levinnyt ammusvarastoihin.

Paikalliset viranomaiset syyttivät myös keskiviikon iskusta alasmuuttujen lennokkien romua.

Krasnodarin alueen viranomaiset ovat kertoneet evakuoineensa Tihoretskin alueelta 1 200 ihmistä.

UKRAINA on iskenyt enenevässä määrin Venäjälle tämän vuoden aikana. Pisimmillään lennokkeja on nähty Suomen rajan läheisyydessä Murmanskissa asti.

Lyhyesti

Israel: Hizbollah ampui noin 90 rakettia

LIBANONILAINEN äärijärjestö Hizbollah laukaisi lauantaina noin 90 rakettia Israeliin, kertoo Israelin asevoimat. Iskut tehtiin ilmapäivällä viiden aikaan paikallista aikaa, kertoi Israelin armeija lausunnossa uutistoimisto AFP:lle.

Israelilaislehti Haaretzin mukaan Pohjois-Israelissa oli useita tulipaloja raketti-iskujen jäljiltä.

AFP:n ja Haaretzin mukaan Israelin armeija kertoi lausunnoissa ilmavoimien kohdistaneen vastaiskuja tuhansiin Hizbollahin raketinheittäimiin eteläisessä Libanonissa. Israelin mukaan heittimet oli kohdistettu Israeliin ja ne muodostivat maalle välittömän vaaran.

Perjantaina Israel teki ilmaiskun Libanonin pääkaupunkiin Beiruttiin. Iskussa kuoli ainakin 37 ihmistä, kertoi Libanonin terveysministeriö lauantaina. Israel ja Hizbollah kertoivat myös, että kaksi Hizbollahin merkittävää komentajaa kuoli iskussa. **STT-AFP**